

робить Саломію Заведееву, матір сьв. Івана євангелиста, своячкою Богородиці. На пізний візантійський смак — перероблювати всякі місця сьв. письма на загадки, вказує також закінчене сеї передмови, де виказуєть ся, що сьв. Іван євангелист мав трьох матерей. Варто би знати, чи перейшло се місце в яку небудь із пізніших, в середніх віках так розповсюджених збірок загадок на бібійні теми?

Др. Іван Франко.

Незвістний лист Мазепи до міста Львова.

В рук. бібл. Осолінських у Львові, N. 1447, стор. 337—8, подибуємо копію польського листа Мазепи до львівських міщан, з підписом гетьмана, але без дати. З нього виходить, що львівські міщане послали до Мазепи, коли він ішов з підмогою королеви Августови, послів, щоб минув з козацтвом Львів, Шведами і так дуже знищений. Гетьман прийняв ласкаво послів і у відповідь послав сей лист і в нім обіцяє минути у своїм поході Львів з околицями, „хоч прийдець ся за те накладати дороги“. Щоб охоронити місто від поодиноких козацьких відділів, долучив він охоронний лист з військової канцелярії. Се зміст листа, писаного з тою певною грацією, якою визначають ся усі писаня Мазепи.

Лист не має дати, але її до певних границь можна означити. Згадка про те, що козаки ідуть у підмогу польському королеви, і уступ про знищене Львова Шведами не дають дозволу прикласти події до часу перед 1705 р., коли то Мазепа дістав наказ іти з підмогою Августови аж під Сандомір. 4 ст. ст. серпня 1705 р. був гетьман з військом у Зборові, 14 т. м. прийшов під Львів, де дійсно зміняє напрям дороги, бо 1 ст. ст. вересня бачимо його під Грубешовом. З того виходить, що подію з львівськими міщанами треба покласти на день 14 ст. ст. серпня 1705 р., або один із найблизших днів, і таку дату мусить мати низше наведений лист. Що львівські міщане мали причину боятися переходу козацьких військ, видно хочби з дописей Мазепи у Москву про сей похід, коли то прихильна козакам шляхта погрожувала, що мусить „рады не рады на конь всѣдши отъ такого утисненія войску боронити ся“. Сам гетьман згадує, що до нього приходило багато шляхти, „то з сказками (прошеннями) о залоги, то о универсали охораненія просячи“ (Костомаров, Мазепа, 273—4, доп.). Між тими були також і львівські міщане, тоді вже nobilitовані.

Szlachetni moi wielce mci panowie, burmistrz, raycy, ze wszystkim magistratem miasta i. k. m. Lwowa mm. pp. y przle!

Kiedy ww. mci pp. idącemu mnie marsem y z sukursem i. k. m. y rzpety y iuż kampanującemu in meditulo regni raczycie obvia litera przez poslow swoich generosis (?) occurrere passibus, nie mogę tego inaczey u siebie akceptować, ieno pleno immoriturae gratitudinis pectore. Otworzyliście w. mm. pp. hoc actu bene merendi sobie [sic!], dla czego będę moje wszelkie studia desideriiis w. m. ppw aplikować y sposobić, abym requisitom w. mm. ppw mea conformitate mógł dogodzić. Wzbudza albowiem we mnie delicatissimo stimulo należytą ku miastu Lwowu facillitacyą, ze ku nayjaśnieyszemu iego maiestatowi irremissibiliter per tela, per ignes perque toż discrimina rerum fertur. Extant tego dotąd w miescie ¹⁾ signa demonstrativa, depraedationes, cineres, rudera, lachrimis nullis abolenda et deploranda. Wzbudza we mnie, co y w kazdym chrześciańskim sercu moze excitare załosną kompassyą, tegoz miasta calamitas, którą per hostilitatem potencyi szwedzkiey tam per contagionem manus Domini tetigit. Ex praemissis tedy circumstantiis feror, speciali respectu w. m. pp. zażywam w tey mierze dyskrecyi, miiając marsem miasto ww. mm. ppw., lubo mi przyidzie in hoc passu z nakładem drogi uti circulationibus. Pro evidenti zaś tego documento posełam z kancelaryi naszey ochronne uniwersały praeveniendo onemi miasto Lwow cum pertinentiis od wszelakich aggrawacyi woyskowych. Ad extremum upewniam kawalerskim słowem, omni gaudebitis securitate, poniewasz in pleno favore et fervore znam się być!

ww. mm. ppw uprzeymie zyczliwym przlem, y radł [sic!] służyć.

Jan Mazepa

kawaler y hetman i. c. w. woysk zaporoskich.

C. Томашівський.

Два автоґрафи Францішка Смольки.

Фр. Смолька, що був президентом австрійського конституційного Союму в 1848 і скінчив свою парламентарну карієру як президент віденьського парламенту, се одна з видних історичних фігур, які видала Галичина в XIX віці. Події його довгого життя тісно звязані з історією східної Галичини. Він родив ся в Калуші, належав до польської конспірації, що в 30-тих роках

¹⁾ Останні два слова повторено у рукописі.